

עמ"ת 56076/08/21 - מדינת ישראל, שלוחת מעצרים שרון נגד סעיד אבו זנט

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

05 אוקטובר 2021

עמ"ת 56076-08-21

לפני: השופט יעקב שפסר, סגן הנשיאה
העוררת: מדינת ישראל
שלוחת מעצרים שרון
נגד
המשיב: סעיד אבו זנט
ע"י ב"כ עו"ד מוחמד ענבוס

החלטה

1. ערר על החלטת בית משפט השלום בפתח תקוה (כב' השופט נ' שטרנליכט) מיום 23.8.21, במ"ת 14072-04-21, בה הורה בית המשפט על שחרורו של המשיב לקהילה הטיפולית "הדרך". בדיון שהתקיים לפני עמיתי כב' השופט א' סטולר, עלתה אי בהירות בנוגע לתנאי הקהילה ובאופן קונקרטי עלתה השאלה האם יכול מטופל לעזוב את המקום למרות האיסור לעשות זאת, אם לא, ובהתאם הוחזר התיק לשירות המבחן לבחינת העניין, תוך עיכוב במקביל של השחרור.

2. ברקע הבקשה וההחלטה נושא הערר - כתב אישום שהוגש עוד ביום 7.4.21 כנגד המשיב, המייחס לו עבירות החזקת סמים לצריכה עצמית, איומים ותקיפה הגורמת חבלה של ממש לבת זוג. לצד כתב האישום הוגשה בקשת מעצר עד תום ההליכים אשר הדיון בה נדחה מעת לעת לצורך קבלת חוות דעת פסיכיאטרית (לפיה נמצא כשיר מבחינה דיונית ומהותית), ולצורך קבלת תסקיר שירות מבחן.

3. בתסקיר שהוגש ביום 3.5.21 עלה כי המשיב מוכר לשירות המבחן מאבחונים קודמים שנערכו בעניינו וכי עושה שימוש בסם מסוגים שונים בתדירות יום יומית. שירות המבחן ציין כי המשיב גדל בעזובה רגשית ולא רכש כלים ליצירת תקשורת מקדמת במערכת יחסים אינטימית והוא זקוק לטיפול יעודי בתחום ההתמכרויות תחילה ובהמשך בתחום האלימות הזוגית. כן צוין שבעבר נעשה נסיון לשלבו בהליך גמילה במסגרת היחידה להתמכרויות ואולם הוא התקשה להתמיד בה ונשר מהטיפול לאחר כשלושה חדשים. לחובתו נרשמה הפרת תנאים מגבילים והוא נעצר שוב ונדון לתשעה חדשי מאסר בפועל. שירות המבחן העריך באותו שלב שהמשיב מבטא רצון מילולי בלבד לשילוב בטיפול, אינו מכיר בחומרת התמכרותו והשלכותיה ומבטא מוטיבציה נמוכה להפסקת השימוש בסם. שירות המבחן אף התייחס לעברו הפלילי של המשיב בעבירות אלימות, רכוש וסמים בגין נשא בשני עונשי מאסר בפועל. המתלוננת לא התייצבה לפגישה שנקבעה איתה בשירות המבחן. על רקע הרושם שהתקבל מסיכון

במצבו של המשיב, כמו גם בקושי להצגת פיקוח רציף, לא בא השירות בהמלצה טיפולית.

4. תסקיר נוסף הוגש ביום 13.6.21 מתאר את העולה מפגישה עם המתלוננת, שתיארה אלימות פיזית עוד מתחילת הקשר עם המשיב, אשר הסלימה לאורך השנים עד להגשת תלונה מצידה לפני כשלוש שנים. עם זאת תיארה המתלוננת כי לאחר מאסרו הפסיק המשיב למשך תקופה לצרוך סמים ותפקד באופן תקין. בהמשך חזר לצרוך סמים וכדורים נגד כאבים (במרשם) ומצבו התפקודי והתנהגותו התדרדרו עד לאירוע השני. המתלוננת הדגישה כי המשיב לא ביטא תוקפנות מילולית כלפיה ממקום מעצרו והביעה התרשמותה לנזקקותו של המשיב לטיפול אינטנסיבי. שירות המבחן סבר אפוא שמצבו ההתמכרותי של המשיב מקשה עליו בתפקוד בכל מישורי חיו ומפחית יכולת לווסת דחפים. לאור העובדה שהמשיב שלל רצון להשתלב במסגרת סגורה, כשניכר היה שאינו מכיר בחומרת מצבו ואך היה ממוקדם בשחרור לחלופה ביתית, לא הומלץ באותו שלב על בחינת האפשרות לחלופה טיפולית מוסדית.

5. בדיון שנערך ביום 16.6.21 נשלח המשיב פעם נוספת לקבלת תסקיר משלים. בתסקיר שהתקבל ביום 4.7.21 המליץ שירות המבחן על טיפול במסגרת קבילה טיפולית סגורה לנפגעי סמים ושילובו של המשיב בהמשך גם בטיפול בנושא האלימות הזוגית. שירות המבחן העריך כי המשיב מבטא מצוקה ועייפות ראשונית ממצבו, ובראיה עתידית קיימת חשיבות לנצל את ההליך המשפטי כמנוף לקדם שינוי בחיו, בעיקר לנוכח ההערכה כי בני הזוג ישובו לקיים קשר זוגי לאחר ההליך המשפטי. בנסיבות אלה המליץ השירות לאפשר בחינת שילובו בקהילת "הדרך".

6. המשיב נשלח לראיון קבלה, וביום 26.7.21 הוגש תסקיר משלים מטעם שירות המבחן, שדיווח כי המשיב נמצא מתאים לטיפול בקהילת "הדרך", אם כי, לאור העדר מסגרת תומכת ולנוכח יתר קשייו, צפה השירות הפחתה בסיכויי ההצלחה. בהעדר מפקח מגבה ולנוכח הפרוגנוזה הטיפולית במצבו של המשיב, לא המליץ שירות המבחן על שילובו בטיפול ללא מפקח מגבה, או על שחרורו ממעצר.

7. לאחר שתי דחיות נוספות שהתבקשו על ידי ב"כ המשיב למציאת מפקח מגבה, הוצגה ביום 9.8.21 מפקחת, ממנה התרשם לחיוב בית המשפט קמא ואישרה כחלופת גיבוי. שירות המבחן התבקש איפוא להודיע מועד לקליטת המשיב בקהילה. בתסקיר משלים מטעם שירות המבחן שהתקבל ביום 15.8.21, הבהיר שירות המבחן כי מדובר בקהילה שתנאי שהייה בה אינם תנאי מעצר בית, אלא כוללת כללים וגבולות לצד דרישות הרלוונטיות למסגרת. הדיון שוב נדחה והוא התקיים ביום 23.8.21, אליו הוגש תסקיר נוסף ובו, לאור המלצת השירות נקבע כי המשיב יועבר לקהילה הטיפולית ביום 29.8.21. החלטה זו היא נושא הערר שלפני.

8. להשלמת התמונה אציין כי בדיון בערר שהתקיים לפני עמיתי סגן הנשיאה כב' השופט סטולר, התבקשה הבהרה לשאלה האם התנאים הם כאלה שגם כאשר המטופל רוצה לצאת למרות האיסור הוא אינו יכול לעשות כן.

9. בהמשך להחלטת כב' השופט סטולר הגיש שירות המבחן ביום 1.9.21 תסקיר נוסף ובו הבהיר כי אין מדובר

בחלופה סגורה והמטופלים מוחזקים בהתאם לתנאי המקום. הובהר כי ככל שמטופל רוצה לצאת לא ניתן להחזיקו בכח והקהילה יוצרת קשר עם המפקח המגבה כשעדי לדיון שווה המטופל עימו. עוד הובהר כי הקהילה ערוכה לדווח לשירות המבחן על עזיבת מטופל את הקהילה, בין אם עזב את המסגרת ביחד עם מפקח, ובין אם החליט שלא להמתין למפקח המגבה.

10. תמצית טיעוני העוררת היא כי לא היה מקום לשחרר את המשיב לקהילה, זאת בשים לב למכלול התסקירים שהוגשו, הפרוגנוזה הנמוכה להצלחת ההליך הטיפולי, המסוכנות הגבוהה, עברו של המשיב הכולל עבירה של הפרת הוראה חוקית, עזיבת הליך טיפולי בקהילה בעבר, ואי שילובו בהליך טיפולי במסגרת המעצר כשיכול היה לעשות כן, כשאנו לוקח אחריות בתיק העיקרי. לפיכך, במכלול הנתונים המשיב אינו עומד בתנאי הלכת סויה והיה על בית המשפט להותירו במעצר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

11. ב"כ המשיב עותר לדחיית הערר תוך שסומך הוא את טיעוניו על נימוקי בית המשפט קמא. ב"כ המשיב מסכים לבעייתיות העולה בדברי ב"כ העוררת, הן בנוגע לפרוגנוזה המסופקת, הן בנוגע לעובדה כי המשיב לא החל טיפול לפני האירוע, ואולם סבור כי משמדובר בחיי אדם ובמשיב שאינו מתפקד בחיי היום יום העושה שימוש תדיר בסמים, עבר תאונה ומקבל כדורים נגד כאביו, יש להתבונן אחרת על מצבו. ב"כ המשיב מציין כי כל הגורמים המכירים את המשיב ובכללם המתלוננת והפסיכיאטר, מסכימים כי זקוק הוא לטיפול ויש לנצל את ההליך הפלילי כפלטפורמה טובה להביאו לטיפול, לטובתו ולטובת האינטרס הציבורי הכולל.

ב"כ המשיב מפנה לפסיקה לפיה שוחררו נאשמים לטיפול אף שלא עמדו בתנאי הלכת סויה. בענייננו, עצור המשיב כ- 6 חדשים ועל כן גברה המוטיבציה שלו לטיפול. לבסוף מציין ב"כ המשיב את המרחק הרב יחסית בין מקום החלופה המוסדית - טבריה, למקום מגוריו ומגורי המתלוננת.

12. עיינתי בהודעת הערר, בהחלטת בית המשפט קמא ובתסקירים הרבים מטעם שירות המבחן שהוגשו בו, וכן ביקשתי וקיבלתי לעיוני אף את חומר החקירה שנאסף בעניין על מנת להתרשם באופן בלתי אמצעי מעובדות ענייננו, ולאחר שהצדדים השלימו טיעוניהם לפני, מצאתי לדחות את הערר, וזאת על אף שאני סבור כי מדובר אכן במקרה גבולי.

13. צודקת ב"כ העוררת בטענתה כי המשיב אינו עומד בתנאי הלכת סויה (בש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' אשר סויה, פ"ד סד (3), 101, (2011)), שכן אין מחלוקת שלא החל בגמילה עוד לפני שביצע את העבירה שבגינה נעצר. גם פוטנציאל ההצלחה של הליך הגמילה אינו נחזה להיות גבוה במיוחד; עם זאת וכידוע סויה הלכת סויה בתוכה גופה, ואף סויה מאוחר יותר בקביעות אחרות של בית המשפט העליון. כך למשל נקבע כי כל הליך מעצר הוא עניין ל"תפירה ידנית" וכל תיק נבחן על פי המעשה, העושה ומכלול הנסיבות (בש"פ 8168/17 ראיד קרקי נ' מדינת ישראל, ס' 2 (פורסם בנבו, 31.10.2017)). בענייננו נראה לי שבמכלול הנסיבות הנוגעות לעניינו של תיק זה, מן הראוי שלא להתערב בהחלטת בית המשפט קמא.

14. אין ספק כי קיימת מסוכנות הנשקפת מהמשיב, סטטוטורית ואף קונקרטיית בשל מצבו. עם זאת ומבלי שתשתמע

חלילה הקלת ראש כלשהי במסוכנותו של המשיב, עיון בכתב האישום, כמו גם בעמדת המתלוננת, מלמד כי אין מדובר במסוכנות בעוצמה גבוהה שאינה מאפשרת נסיון טיפולי. לעניין זה יש לזכור כי שירות המבחן שחוות דעתו התבקשה, המליץ בסופו של דבר על שילובו של המשיב בהליך הטיפולי, וזאת לאחר מספר לא מבוטל של דיונים ומשנמצאה מפקחת מגבה ממנה התרשם בית המשפט קמא לחיוב, כשבפועל עמד המשיב להשתלב בהליך האמור, שילוב שעוכב בשל הדיון בערר.

15. לא ניתן גם להתעלם מדברי המתלוננת עצמה הנשואה למשיב מזה 6 שנים ולהם ילדים משותפים, כפי שבאה לידי ביטוי בתסקיר שירות המבחן (13.6.21). לדבריה הפסיק המשיב משך תקופה שימוש בסמים ותפקד באופן תקין, עד שחזר בהמשך לצרוך סמים וכדורים נגד כאבים במרשם, ומצבו התפקודי התדרדר. כן הביעה המתלוננת התרשמותה בדבר נזקקותו של המשיב להליך טיפולי. העניין משתקף במובן מה גם בעובדות כתב האישום.

16. מדובר לדעתי באחד המקרים שבהם קיים סיכוי לפיו יש בנסיון הטיפולי כדי להצמיח תועלת אישית, משפחתית וחברתית, הגבוהה מאלטרנטיבת הותרתו של המשיב במעצר, כשלצד האמור מאוין הסיכון במידה לא מבוטלת, זאת בשים לב למאפייניו של המוסד הטיפולי ולמיקומו בטבריה, לצד קיומה של חלופה מגבה. כאמור, הבהיר שירות המבחן כי המוסד הטיפולי מתורגל ומודע לכך שעליו לדווח מידית על כל עזיבה של הקהילה. ריחוק מיקום הקהילה ממגורי המתלוננת, כמו גם עייפותו של המשיב ממצבו, שהייתו במעצר ממש משך 6 חדשים, וחוות דעתו של שירות המבחן כי יש חשיבות לנצל את ההליך המשפטי כמנוף לקדם שינוי בחייו, ובעיקר לנוכח ההערכה כי בני הזוג ישונו לקיים קשר זוגי לאחר ההליך המשפטי, מטים אפוא את הכף לדעתי למתן הזדמנות לנסיון טיפולי כאמור.

17. אשר על כן, נדחה הערר. המשיב ישולב בקהילה הטיפולית "הדרך" במועד שיקבע לכך עפ"י הודעת שירות המבחן לבית המשפט קמא, וזאת במעבר מדלת לדלת. כמו כן מצאתי להוסיף תנאי נוסף, ולפיו ככל שיעזוב המשיב את הקהילה הטיפולית, **תדווח הקהילה** הטיפולית מיידית, לא רק לשירות המבחן אלא **גם למתלוננת עצמה**, בהתאם לפרטי ההתקשרות שימסרו לקהילה על ידה, זאת כתנאי להעברתו של המשיב למקום.

18. מובהר למשיב שכל עזיבה של הקהילה הטיפולית, מבלי שסיגר עצמו מידית למשטרה, תגרום למעצרו עד תום ההליכים.

19. חומר החקירה מוחזר לב"כ העוררת.

ניתנה היום, כ"ט תשרי תשפ"ב, 05 אוקטובר 2021, במעמד הצדדים.

יעקב שפסר, שופט, סגן הנשיאה

